

Polska Rama Kwalifikacji a ocena
jakości kształcenia.
Rewizja zalecenia PE w sprawie
EQF.

Seminarium PKA
7 lipca 2017

Ewa Chmielecka (Zakład Polityki Edukacyjnej, IGS, SGH)

Kontekst wystąpienia

- Wzrost zainteresowania kształtowaniem kompetencji społecznych przez uczelnie
  - Przyczyny polityczne
  - Potrzeby społeczne: „zmiana” ....
  - Odpowiedzialność uczelni za ...
- Rewizja rekomendacji PE dotyczącej EQF z 2008 r.

Rewizja rekomendacji dotyczącej EQF z 2008 r.

- EQF: knowledge, skills, competences
  - Kłopoty z „competences”: słownikowe i merytoryczne
- Zamierzona rewizja rekomendacji
  - Próba zmiany rozumienia kwalifikacji
  - Ostatecznie poprawki niewielkie, wśród nich
    - Competences → autonomy and responsibility
    - Zmiana tytułu III kolumny EQF
      - uzasadniona kłopotami terminologicznymi
      - bez zmiany treści / znaczenia

Czy kompetencje mają być ograniczone do sprawności praktycznych (głównie rynku pracy)?

Zapis z EQF (bardzo kompromisowy i niejasny) :

“competence” means the proven ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development. In the context of the European Qualifications Framework, competence is described in terms of responsibility and autonomy

- Interpretacja zapisu w ramach krajowych – swobodna
- Znacząca różnorodność

Cele kształcenia dla EOSW:

(Deklaracja Bolońska i komunikat berliński)

- (1) Preparation for the labor market;
- (2) Preparation for life as active citizens in a democratic society;
- (3) Personal development;
- (4) The development and maintenance of a broad advanced knowledge base.

The intention for purpose (2) is to encourage education to play an important role in developing democratic culture that is tolerant, accepts diversity and support open, critical debate on and inside the civic society.

Deskryptory Dublińskie

- Knowledge and understanding
- Applying knowledge
- Communication and learning skills
- Making judgements including
  - “knowledge how to be” related to axiological and ethical issues

Interpretacja „kompetencji” w Polskiej Ramie Kwalifikacji (uprzednio w KRRK)

- Dlaczego „kompetencje społeczne”?
  - nowela Ustawy PSW z 2011 r.
  - Zapisy z deskryptorów obszarowych a kompetencje: adaptacyjne, emancypacyjne i krytyczne – analizy IBE
- Polska rama Kwalifikacji i „kompetencje społeczne”

Kompetencje społeczne a umiejętności

- W PRK oddzielenie „kompetencji społecznych” od „umiejętności” bardzo wyraźne:
  - Idea wiodąca „kompetencji” – wartości:
    - autonomia, odpowiedzialność, tożsamość, współpraca
    - „postawy”
  - Idea wiodąca „umiejętności” – sprawności:
    - wykorzystanie wiedzy w praktyce, komunikowanie się, uczenie się, organizacja pracy

Poziom 6 – kompetencje społeczne. Absolwent jest gotów do:

- Krytycznej oceny posiadanej wiedzy
- Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
- Wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego
- Inicjowania działania na rzecz interesu publicznego
- Odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w tym:
  - Przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych
  - Dbłości o dorobek i tradycje zawodu
- W dziale „wiedza”: zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji

Poziom 7 – kompetencje społeczne.

Absolwent jest gotów do:

- Krytycznej oceny odbieranych treści
- Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
- Wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego
- Inicjowania działania na rzecz interesu publicznego
- Odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym:
  - Podtrzymywania etosu zawodu
  - rozwijania dorobku zawodu
  - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej ...
- W dziale „wiedza”: zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji

Poziom 8 – kompetencje społeczne. Absolwent jest gotów do:

- Krytycznej oceny dorobku uprawianej dyscypliny
- Krytycznej oceny własnego wkładu w jej rozwój
- Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
- Wypełniania zobowiązań społecznych badaczy i twórców
- Inicjowania działania na rzecz interesu publicznego
- Podtrzymywania i rozwijania etosu środowisk badawczych i twórczych w tym:
  - Prowadzenia badań w sposób niezależny
  - Respektowania zasady publicznej własności wyników badań naukowych z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej
- W dziale „wiedza”: zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji

Dlaczego ich realizacja jest trudna?

(w szczególności potwierdzanie)

- wielowymiarowość
- „poboczność”
- przenikanie z wiedzą i umiejętnościami
- „ideologizacja”

Doświadczenia płynące z ocen PKA

- Niezrozumienie sensu „kompetencji społecznych”
  - Nietrafne projekty i opisy odpowiednich efektów uczenia się
  - Obawy
  - Niesamodzielnosc

Oraz :

- Brak zajęć / form kształcenia służących wprost rozwojowi kompetencji społecznych
- Likwidacja tradycyjnych form uprzednio istniejących

Oraz

- Nasze żałosne 5 ECTS na „przedmioty humanistyczne” jako próba ratowania sytuacji

- Ale są też przykłady pozytywne
  - Projekty badawcze
  - Praktyki uczelniane
  - Wizje na przyszłość
    - (patrz część II konferencji)

Dziękuję za uwagę!